

Derin Öğrenme Kullanılarak Kural Tabanlı Varlık Tanıma

Derman Akgol, Necva Bolucu, Salih Tuc
{dermanakgol,necvaa,salihtuc0}@gmail.com

Özetçe

Kural Tabanlı Varlık Tanıma (Named Entity Recognition – NER) Doğal Dil İşleme (Natural Language Processing – NLP) uygulamalarında çok önemli bir ön işleme adımıdır. Son zamanlarda, Derin Öğrenme (Deep Learning) yöntemleri elle uygulanan (hand-crafted) özellikler ve bilgi kaynakları (knowledge resources) yerine veri kümesinden öğrenilen özellikler kullanıldığı için NLP uygulamalarında kullanılmaktadır. Çift Yönlü Uzun Kısa Süreli Bellek (Bidirectional Long Short Term Memory – BiLSTM) önceki ve sonraki birkaç nörondan gelen bilgiler ile girdi sayısını arttırmayı sağlayan yaklaşımdır. Bu çalışmada Chiu ve Nichols [1]’in çalışmasındaki BiLSTM-CNN modeline ekstra sözcük özellikleri ve ilgi (attention) mekanizması eklenilerek genişletilmiştir.

Giriş

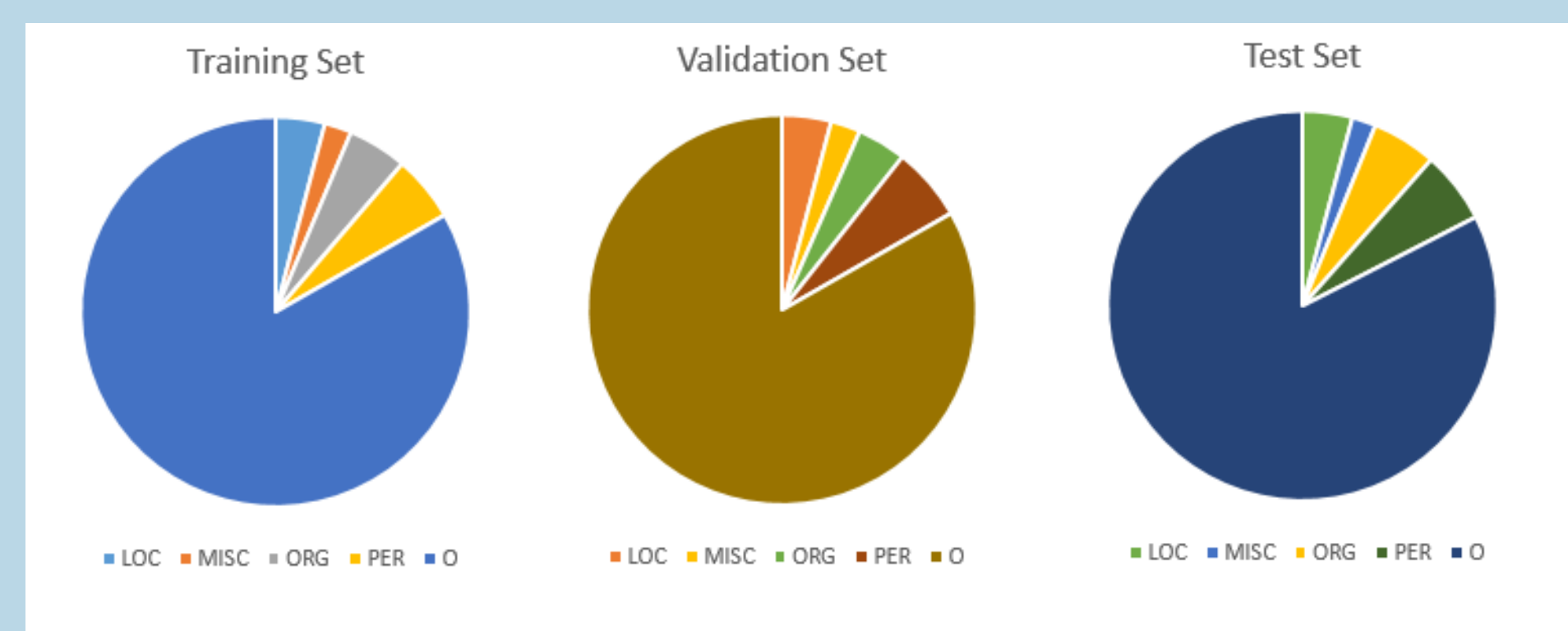
Kural Tabanlı Varlık Tanıma (NER) yer, kişi, zaman, kurum gibi benzer özelliklerine göre sınıflandırılan kelime gruplarını tanımlayan ve dile bağımlı veya dilden bağımsız olarak sınıflandıran bir sistemdir [2]. NER sistemi çok büyük çalışma kümelerinde uygulanabilmektedir. Elle uygulanan kurallar (handcrafted rules) ve yer adları dizini (gazetteers), sözcük türlerindeki (Part-of-Speech – PoS) etiketler (tagger) gibi kurallara göre veri kaynakları NER sistemindeki başarıyı etkileyen faktörlerdir [3]. Aşağıdaki cümle NER’e göre bir cümlenin nasıl etiketlendiğinin bir örneğidir:

Örnek: “ **Vancouver** {konum} is a coastal seaport city on the mainland of **British Columbia** {konum}. The city’s mayor is **Gregor Robertson** {kişi}.”

Bu çalışmada Chiu ve Nichols [1]’in çalışmasındaki BiLSTM-CNN modeline ekstra sözcük özellikleri ve ilgi (attention) mekanizması eklenilerek genişletilmiş ve daha yüksek bir başarı hedeflenmiştir.

Veri Seti

Veri Seti olarak ConLL-2003 NER veri seti kullanılmıştır. [4]

İlgi (Attention)

İlgi (Attention) mekanizması NLP alanında çok fazla kullanılmaya başlamıştır.

$$\alpha_{ts} = \frac{\exp(\text{score}(h_t, \hat{h}_s))}{\sum_{s'} \exp(\text{score}(h_t, \hat{h}_{s'}))} \quad (1)$$

$$c_t = \sum_s \alpha_{ts} \hat{h}_s \quad (2)$$

$$a_t = f(c_t, h_t) = \tanh(W_c [c_t; h_t]) \quad (3)$$

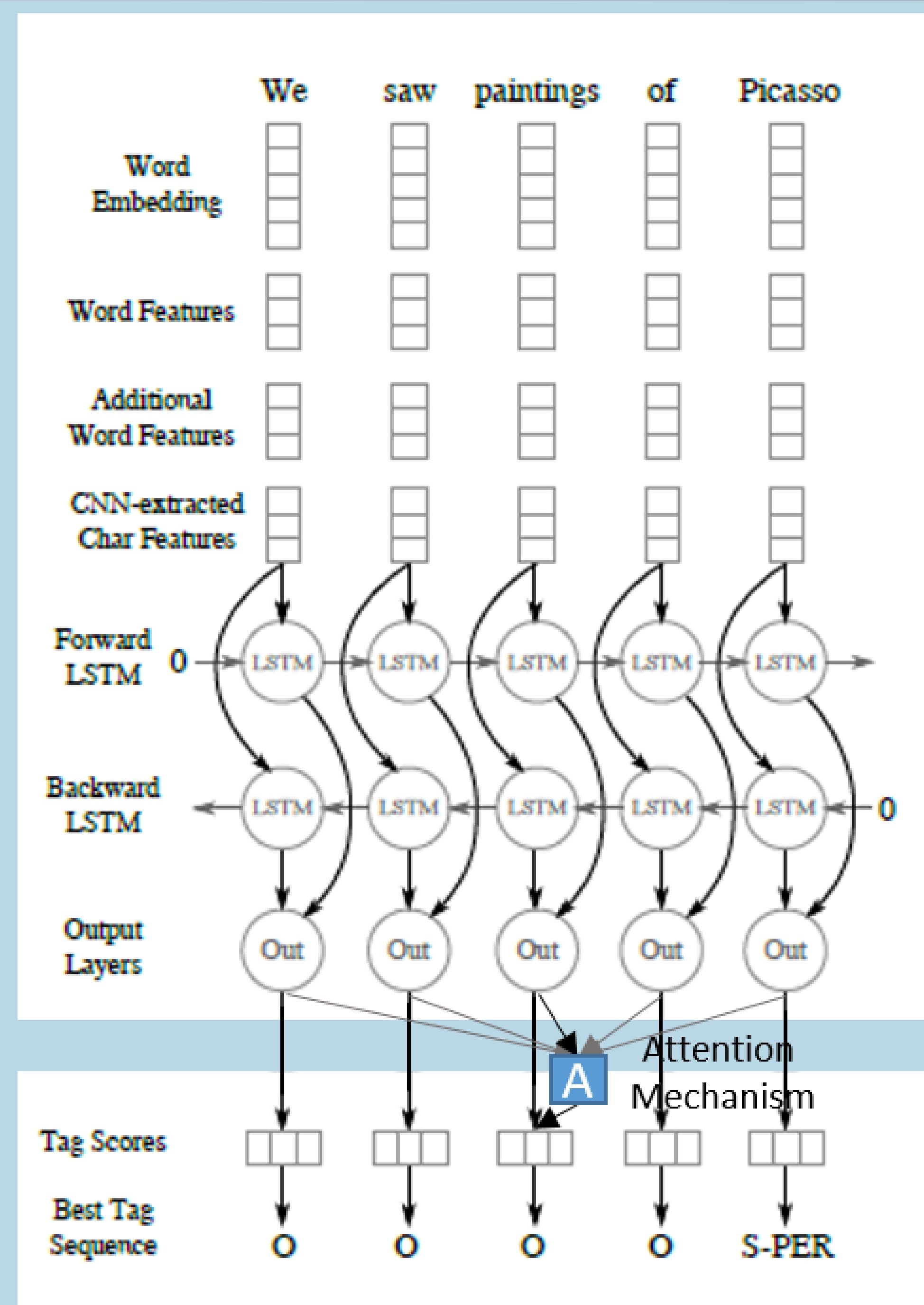
$$\text{score}(h_t, \hat{h}_s) = h_t^T W \hat{h}_s \quad (4)$$

öyle ki α ilgi (attention) vektörü, c içerik vektörü (context vector) ve skor fonksiyonu (score function) ise gizli durumların (hidden states) 'kareler ortalaması (mean-squared)' versiyonudur. BiLSTM'in amaç gizli durumu ilgi ağırlıklarını üretmek için tüm durumlarla karşılaştırılmıştır. Final ilgi vektörünü elde etmek için ilgi ağırlıklarına dayanan kaynak vektörleri (context vector) hesaplanmıştır ve amaç gizli durumla birleştirilmiştir.

Deneyler

Models	F1-scores
BiLSTM-CNN + emb	89.40
Att-BiLSTM-CNN + emb	89.90
BiLSTM-CNN + emb - with PoS tag	89.80
Att-BiLSTM-CNN + emb - with PoS tag	90.10
BiLSTM-CNN + emb - with suffix - attention	89.70
Att-BiLSTM-CNN + emb - with suffix - attention	89.30
BiLSTM-CNN + emb - with PoS tag+suffix	90.00
Att-BiLSTM-CNN + emb - with PoS tag+suffix	89.90
BiLSTM + emb + lex [1]	91.62
CNN-BiLSTM-CRF [5]	91.21
JERL	91.20
Baseline + Gaz + LexEmb	90.90
W500 + P125 + P64	90.90
Word-class Model	90.80
BiLSTM-CRF	90.10

Model

Referanslar

- [1] Jason PC Chiu, Eric Nichols: *Named entity recognition with bidirectional LSTM-CNNs*, arXiv preprint arXiv:1511.08308, (2015)
- [2] Daniele Bonadiman, Aliaksei Severyn, Alessandro Moschitti: *Deep neural networks for named entity recognition in Italian*, CLiC it, (2015)
- [3] V Rudra Murthy, PushpakLazslo Bhattacharyya: *A Deep Learning Solution to Named Entity Recognition*, International Conference on Intelligent Text Processing and Computational Linguistics (2016)
- [4] Tjong Kim Sang, Erik F and De Meulder, Fien: *ntroduction to the CoNLL-2003 shared task: Language-independent named entity recognition*, Proceedings of the seventh conference on Natural language learning at HLT-NAACL 2003-Volume 4 (2003)
- [5] Xuezhe Ma, Eduard Hovy: *End-to-end sequence labeling via bi-directional lstm-cnns-crf*, arXiv preprint arXiv:1603.01354, (2016)
- [6] Gang Luo, Xiaojiang Huang, Chin-Yew Lin, Zaiqing Nie: *Joint entity recognition and disambiguation*, Proceedings of the 2015 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing (2015)
- [7] Alexandre Passos, Vineet Kumar, Andrew McCallum: *Lexicon infused phrase embeddings for named entity resolution*. arXiv preprint arXiv:1404.5367 (2014)
- [8] Dekang Lin, Xiaoyun Wu: *Phrase clustering for discriminative learning*. Proceedings of the Joint Conference of the 47th Annual Meeting of the ACL and the 4th International Joint Conference on Natural Language Processing of the AFNLP: Volume 2-Volume 2 (2009)